

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Vad kostar det?

Vad kostar det?

Lettland

På den här sidan finns information om kostnaderna för rättsliga förfaranden i Lettland.

## Regler om advokatarvoden och liknande

### 1. Exekutionstjänstemän

Arvoden för tjänster som utförs av edsvurna exekutionstjänstemän (*zvērīnāti tiesu izpildītāji*) fastställs i enlighet med [lagstadgade taxor](#). Det är förbjudet att göra upp om ett annat arvode än det fastställda.

### 2. Advokater

Med undantag för de fall där staten tillhandahåller rättshjälp finns ingen fast taxa för tjänster som utförs av **edsvurna advokater** (*zvērīnāti advokāti*) i Lettland. Advokaten får därför komma överens med sin klient om ett arvode.

I artikel 57 i [Lettlands advokatlag](#) (*Advokatūras likums*) föreskrivs att edsvurna advokater ska ingå ett skriftligt avtal med sina klienter om representation i domstol och lämpligt arvode för detta.

Om det inte finns något skriftligt avtal och en tvist uppstår kan advokatkostnaderna fastställas till två gånger det belopp som anges i lagstiftningen om utbetalning av statlig rättshjälp. Även andra kostnader kan fastställas med hänsyn till de ramar som fastställs i den lagstiftningen.

Enligt artikel 12 i [Lettlands advokatlag](#) ska staten i vissa lagstadgade fall täcka advokatkostnader och andra relaterade kostnader. I lagstiftningen om rättshjälp ([lagen om statlig rättshjälp](#) och [straffprocesslagen](#)) anges när statlig rättshjälp kan beviljas i tvistemål, brottmål respektive förvaltningsmål. Kostnadsersättning till de som tillhandahåller rättshjälp betalas ut i enlighet med

[regeringsförordning 1493 av den 22 december 2009 om tillämpningsområdet för statlig rättshjälp, belopp, anknytande kostnader och förfarandet för utbetalning av ersättning](#)

. I förordningen fastställs fasta arvoden (ett belopp eller en timtaxa) som staten betalar ut till berörda jurister i enlighet med det fastställda förfarandet. Se även svaren på frågorna nedan.

### Fasta kostnader

#### Fasta kostnader i tvistemål

##### Fasta kostnader för parterna i tvistemål

Fasta kostnader för parterna är statliga avgifter, en domstolsavgift samt kostnader i samband med prövningen av målet.

##### Stadier i tvistemål då fasta kostnader måste betalas

En ansökan till domstol ska åtföljas av handlingar som styrker betalning av de statliga avgifterna och andra rättegångskostnader (inklusive domstolavgifter) i enlighet med lagstadgade förfaranden.

De statliga avgifterna och domstolsavgiften ska betalas in till statskassan enligt följande:

Mottagare: statskassan (*Valsts kase*)

Mottagarens skatteregistreringsnummer: 90000050138

Mottagarens kontonummer: LV55TREL1060190911200

Mottagarens bank: statskassan (*Valsts kase*)

BIC-kod: TREL LV22

Meddelande: uppgifter för identifiering av det berörda målet.

Avgifter avseende domstolens prövning ska betalas på förhand.

Ersättning till vittnen och sakkunniga (för att utföra syn eller höra vittnen på plats) samt kostnader för delgivning och utfärdande av kallelser, tillkännagivanden i tidningar och säkring av fordringar ska betalas av sökanden, innan saken prövas.

Följande ska betalas av sökanden innan saken kan prövas:

Ersättning till vittnen och sakkunniga.

Kostnader för vittnesförhör eller utförande av syn på platsen.

Kostnader för delgivning och utfärdande av kallelser.

Kostnader för att söka upp svaranden.

Kostnader för tillkännagivanden i tidningar.

Kostnader för att säkra en fordran.

Betalningar i samband med prövningen av ett mål i en distrikts- eller stadsdomstol (*rajona (pilsētas) tiesa*) eller en regional domstol (*apgabaltiesa*) ska sättas in på domstolsförvaltningens konto:

Mottagare: domstolsförvaltningen (*Tiesu administrācija*)

Mottagarens kontonummer: LV51TREL2190458019000

Mottagarens skatteregistreringsnummer: 90001672316

Mottagarens bank: statskassan (*Valsts kase*)

BIC-kod: TREL LV22

Övriga uppgifter: **21499** (id-nummer för den specifika betalningstypen) och annan information som behövs för att identifiera målet, t.ex. målnummer, svarandens namn samt uppgift om huruvida svaranden är en fysisk eller en juridisk person.

#### Fasta kostnader i brottmål

##### Fasta kostnader för parter i brottmål

Den tilltalade i ett brottmål betalar ingen avgift. [Straffprocesslagen](#) (*Kriminālprocesa likums*) innehåller inga bestämmelser om avgifter i straffrättsliga förfaranden. Enligt punkt 8 i övergångsbestämmelserna till straffprocesslagen ska civilrättsliga anspråk som tagits upp i samband med brottmålsförfaranden

innan lagen trädde i kraft nu behandlas som skadeståndsanspråk. Om den som har civilrättsliga anspråk inte är målsägande, eller om svaranden är en annan än den tilltalade ska anspråket behandlas enligt [civilprocesslagen](#) (*Civilprocesa likums*). Senast en månad efter det att lagen trätt i kraft ska den tjänsteman som ansvarar för förbandet (*procesa virzītājs*) informera övriga parter om detta.

#### Stadier i brottmål då fasta kostnader måste betalas

Se svaret ovan rörande fasta kostnader för parter i brottmål.

#### Fasta kostnader i konstitutionella förfaranden

##### Fasta kostnader för parter i konstitutionella förfaranden

Avgifter ska inte betalas i något skede av konstitutionella förfaranden.

#### Stadier i konstitutionella förfaranden då fasta kostnader måste betalas

Avgifter ska inte betalas i något skede av konstitutionella förfaranden.

#### Förhandsinformation som ska lämnas av advokater/juridiska ombud

##### Parternas rättigheter och skyldigheter

Enligt artikel 2.2 i [de lettiska advokaternas etiska kod](#) (*Latvijas Zvērinātu advokātu Ētikas kodekss*) ska advokater bedöma en klients ärende på ett professionellt och öppet sätt och tillhandahålla relevant juridisk hjälp. I artikel 3.1 i koden föreskrivs också att advokater inte får ta sig an ett fall om de saknar rätt kompetens eller inte har förmåga att utföra sina plikter på ett adekvat sätt. Innan en edsvuren advokat åtar sig ett fall måste han eller hon därför sätta sig in i ärendets faktiska omständigheter och lämna ett yttrande. I [Lettlands advokatlag](#) anges också de edsvurna advokaternas skyldigheter, såsom att använda alla metoder och medel som står till buds enligt lag när de försvarar och företräder rättigheter och berättigade intressen för en person som har begärt rättshjälp, etc.

##### Information om kostnader

#### Var hittar jag information om kostnader i Lettland?

Information om kostnader finns i lagar och regeringsförfordningar på internet och i informationsbroschyrer hos domstolarna.

#### På vilka språk kan jag få information om bestämmelser om kostnader i Lettland?

Information om bestämmelserna om kostnader (dock inte specifika belopp) som ska betalas i samband med en stämningsansökan finns på alla EU-språk på webbplatsen [Europeiskt rättsligt nätverk på privaträttens område](#) (under "Att gå till domstol").

#### Var hittar jag information om medling?

Information om medling finns på webbplatsen [Mediācija.lv](#).

#### Var hittar jag mer information om kostnader?

##### Webbplats med information om kostnader

Information om kostnader finns på [portalen för Lettlands nationella domstolar](#).

På [justitieministeriets webbplats](#) finns information om domstolar, domstolsförfaranden, avgöranden från förvaltningsdomstolar och andra domstolar samt andra uppgifter.

#### Var hittar jag information om den genomsnittliga tid som olika förfaranden tar?

Information om den genomsnittliga tid som olika förfaranden tar finns på webbplatsen för [systemet för domstolsinformation](#) (*Tiesu informācijas sistēma*).

#### Var hittar jag information om den genomsnittliga sammanlagda kostnaden för ett visst förfarande?

Det finns inga tillgängliga uppgifter om den genomsnittliga sammanlagda kostnaden för ett visst förfarande.

#### Mervärdesskatt

##### Hur hittar jag information om mervärdesskatt?

Statliga avgifter och domstolsavgifter är undantagna från mervärdesskatt.

##### Vilka momssatser gäller?

Statliga avgifter och domstolsavgifter är undantagna från mervärdesskatt.

#### Rättshjälp

##### Inkomströskel i tvistemål

Enligt [lagen om statlig rättshjälp](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*) beviljar staten **rättshjälp** till **personer** som

har konstaterats uppfylla kriterierna för fattigdom eller ekonomisk nöd, i enlighet med relevanta lagstadgade förfaranden,

plötsligt befinner sig i situationer och finansiella omständigheter som hindrar dem från att själva försvara sina rättigheter (exempelvis på grund av force majeure eller andra omständigheter som de inte kan styra över),

är helt beroende av staten eller lokala myndigheter.

I fall där personer på grund av sin speciella situation, sina materiella omständigheter eller sin inkomstnivå inte själva kan stå för sitt eget rättsliga försvar

beviljas statlig **rättshjälp** även till **personer** som

på grund av Lettlands internationella förpliktelser har rätt till rättshjälp,

har hemvist i en av Europeiska unionens medlemsstater, vid en gränsöverskridande tvist.

Statlig rättshjälp beviljas även i **förvaltningsmål** (överklaganden av beslut i asylärenden, bestridanden av beslut om återsändande samt förnyad prövning av utlämningsbeslut).

Ansökningar om rättshjälp prövas av [rättshjälpsmyndigheten](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*), som avgör huruvida rättshjälp ska beviljas eller inte och informerar de sökande om besluten.

##### Inkomströskel för tilltalade i brottmål

Enligt artiklarna 17–19 i [lagen om statlig rättshjälp](#) kan personer som har rätt till försvar i ett brottmålsförfarande ansöka om rättshjälp när som helst innan det slutliga domstolsavgörandet vinner laga kraft. I brottmål kan rättshjälp ges för rådgivning, hjälp att utarbeta rättegångshandlingar samt representation under förundersökning och rättegång. Under vissa omständigheter som anges i [straffprocesslagen](#) utser staten en försvarsadvokat för den tilltalade.

Enligt artikel 20 i [straffprocesslagen](#) har var och en som är misstänkt eller anklagad för ett brott rätt till försvar: dvs. rätt att få veta vilket brott han eller hon misstänks eller anklagas för och rätt att välja hur han eller hon ska försvaras. Han eller hon kan utöva sin rätt genom att antingen agera för egen räkning eller välja en person som ombud. Ett sådant ombud kan vara en försvarsadvokat (edsvuren advokat). I lagen specificeras under vilka omständigheter den tilltalade måste låta sig företrädas av en advokat. Om den tilltalade saknar tillräckliga resurser för att själv anlita en advokat, och inte när en överenskommelse med en advokat som är beredd att ta sig an målet, kan staten träda in och besluta att försvarskostnaderna ska betalas med allmänna medel, varvid det avgörs hur stor andel av det beloppet som eventuellt ska betalas av den tilltalade.

Enligt artikel 80 i [straffprocesslagen](#) kan en tilltalad ingå ett avtal med en advokat, eller också kan någon annan göra det på den tilltalades vägnar. Den tjänsteman som ansvarar för förbandet (*procesa virzītājs*) kan inte ingå ett sådant avtal eller besluta om en särskild advokat på eget bevåg, utan måste, efter att ha lämnat nödvändig information, ge den tilltalade möjlighet att kontakta en advokat. Om den tilltalade inte har ingått avtal enligt ovan i ett mål där det är obligatoriskt att ha försvarsadvokat, eller om han eller hon vill ha ett ombud fastän det inte är obligatoriskt, ska den ansvarige tjänstemannen be den

edsvurne advokat som har längst erfarenhet att ombesörja försvaret. Inom tre arbetsdagar från mottagandet av en begäran från den tjänsteman som anhängiggjort förfarandet ska denne informera tjänstemannen i fråga om namnet på den advokat som kommer att agera ombud.

I artikel 81 i [straffprocesslagen](#), som reglerar särskilda steg i förfarandet, anges vidare att om det inte finns något avtal med en advokat eller om den försvarare som utsetts är förhindrad att delta i processens olika stadier, ska den tjänsteman som ansvarar för förfarandet, på grundval av den förteckning över edsvurna advokater som advokaten med längst erfarenhet har sammanställt för domstolens domsområde, utse en advokat som ska företräda den tilltalade under de olika stegen i förfarandet (eventuella utredningar som berör den tilltalade).

I artikel 84.2 i [straffprocesslagen](#) föreskrivs också att om en person inte har ingått något avtal om sitt försvar ska storleken på och förfarandena för betalning av avgifter och kostnader för advokattjänster som tillhandahålls inom ramen för det statliga rättshjälpsystemet avgöras genom regeringsbeslut (se [regeringsförordning nr 1493 av den 22 december 2009 om omfattningen av statlig rättshjälp, belopp, relaterade kostnader och förfaranden för utbetalning av dessa](#)

).

#### **Inkomsttröskel för brottsoffer i brottmål**

I brottmål kan brottsoffer beviljas rätthjälp i form av en advokat som företräder dem. Denne utses i enlighet med det förfarande som föreskrivs i [straffprocesslagen](#) och i de fall som anges där.

Enligt artikel 104.5 i [straffprocesslagen](#) kan den tjänsteman som ansvarar för förfarandet utse en advokat att företräda en minderårig i följande fall:

Om skyddet av den minderårigas rättigheter hindras eller på annat sätt inte kan garanteras.

Efter motiverad ansökan från en företrädare för den minderåriges familj (förälder eller annan vårdnadshavare, mor- eller farförälder, vuxet syskon) som den minderåriga lever tillsammans med och som har vårdnad om barnet, eller från en företrädare för en institution som skyddar barns rättigheter eller en företrädare för en icke-statlig organisation som verkar för skydd av barns rättigheter.

Om det i straffrättsliga förfaranden inte finns något annat sätt att skydda rättigheter och skyldigheter för ett brottsoffer som saknar nödvändiga ekonomiska resurser, kan den tjänsteman som ansvarar för förfarandet i undantagsfall utse en advokat att företräda personen i fråga. Storleken på och förfarandena för betalning av avgifter och kostnader för advokattjänster som tillhandahålls inom ramen för det statliga rättshjälpsystemet fastställs genom regeringsbeslut (se [regeringsförordning nr 1493 av den 22 december 2009 om omfattningen av statlig rättshjälp, belopp, relaterade kostnader och förfaranden för utbetalning av dessa](#)

).

Staten beviljar i dessa fall rättshjälp till den som konstaterats vara brottsoffer (hjälp med att upprätta nödvändiga dokument och representation i såväl förberedande förfaranden som själva rättegången).

#### **Andra villkor för beviljande av rättshjälp till brottsoffer**

Se informationen ovan om inkomsttröskeln för brottsoffer i brottmål.

#### **Andra villkor för beviljande av rättshjälp till tilltalade**

Se informationen ovan om inkomsttröskeln för tilltalade i brottmål.

#### **Kostnadsfria domstolsförfaranden**

Följande personer är befriade från att betala domstolsavgifter till staten:

Personer som vänder sig till domstol med anspråk på utbetalning av lön och andra anspråk på grund av eller i samband med lagliga anställningsförhållanden. Personer med krav som grundar sig på kontrakt om utförande av arbete, om käranden avtjänar ett fängelsestraff.

Personer som för talan om ersättning på grund av personskador som lett till invaliditet, andra hälsoproblem eller dödsfall.

Kärande i mål om indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder, eller i mål om fastställande av faderskap om yrkandet görs i samband med en talan om indrivning av underhållsbidrag för ett barn.

Kärande i ärenden om erkännande, eller erkännande och verkställighet, av ett utländskt avgörande om indrivning av underhållsbidrag för ett barn eller en förälder.

Kärande i mål om skadestånd för ekonomiska förluster och psykiskt lidande på grund av brott.

Åklagare, statliga eller lokala myndigheter och personer som har laglig rätt att i domstol försvara en annan persons rättigheter och lagskyddade intressen.

Sökande i ärenden som gäller omyndigförklaring eller förmyndarskap.

Personer som ansöker om förmyndarskap för en person på grund av utsvävande eller slösaktig livsstil eller missbruk av alkohol eller narkotika.

Svarande i ärenden som gäller minskning av underhåll som fastställts av domstol för ett barn eller en förälder, eller minskning av underhållsbidrag som domstolen beviljat för personskada som lett till invaliditet, andra hälsoproblem eller dödsfall.

Sökande i ärenden där ett barn olagligt förts över gränsen eller kvarhållits.

Förvaltare som ger in ansökningar till förmån för fysiska eller juridiska personer som förklarats insolventa, och förvaltare som ger in ansökningar om konkursförklaring av juridiska personer under sådana omständigheter som anges i [artikel 51.3 i konkurslagen](#) (*Maksātnespējas likums*);

Borgenärer i verkställighetsärenden som rör indrivning av pengar till statskassan.

Borgenärer i verkställighetsärenden där indrivning ska ske på grundval av en enhetlig handling som möjliggör verkställighet i en viss medlemsstat till vilken en framställan riktats.

Skattemyndigheter i samband med ansökningar om konkursförklaring för en juridisk person.

Myndigheten för medborgarskaps- och migrationsärenden (*Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde*) i fall som rör återkallande av lettiskt medborgarskap.

Den statliga socialförsäkringsmyndigheten (*Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra*) i fall som rör indrivning av budgetmedel till statskassan för socialförsäkringstjänster, eller överutbetalning av statliga sociala förmåner och överutnyttjande av socialförsäkringstjänster, eller utbetalning av statliga sociala förmåner i samband med vägtrafikolyckor.

Parterna kan också **undantas från skyldigheten att betala domstolsavgifter** till staten i sådana andra fall som anges i lag. En domstol eller en domare kan med beaktande av en enskild persons ekonomiska ställning helt eller delvis undanta personen från skyldigheten att betala rättegångskostnader till staten, medge uppskov med betalningen eller besluta om en avbetalningsplan.

#### **När betalar den förlorande parten den vinnande partens kostnader?**

Den vinnande parten i ett mål kan få ersättning för alla sina rättegångskostnader av den andra parten. Om ett anspråk har bifallits delvis ska ersättningen av de relevanta beloppen stå i proportion till hur stor del av anspråket som har bifallits av domstolen. Svaranden ska då få ersättning för sina kostnader i proportion till den del av anspråket som avslagits. Statliga avgifter för behandling av en ansökan om förnyad prövning av en tredskodom återbetalas inte.

Om kärandens talan bifalls helt eller delvis beordras svaranden att, i den utsträckning som lagen anger, betala kärandens rättegångskostnader, såsom advokatarvoden, utgifter i samband med parts närvaro i domstolen eller kostnader för bevisinsamling. Om talan ogillas beordrar domstolen käranden att ersätta svarandens rättegångskostnader.

#### **Sakkunnigarvoden**

Sakkunnigarvoden ska betalas av den part som har begärt sakkunnigutlåtandet, och detta ska ske innan domstolen meddelar dom. En part som är befriad från att betala rättegångskostnader behöver inte heller betala dessa kostnader. I sådana fall ska sakkunnigarvodena betalas av domstolsförvaltningen (med undantag för arvoden till sakkunniga från statliga rättsvetenskapliga institutioner).

#### **Arvoden till översättare och tolkar**

Om parterna i ett mål inte behärskar rättegångsspråket ska domstolen – såvida det inte är fråga om företrädare för juridiska personer – se till att de har möjlighet att ta del av handlingarna i målet och delta i förfarandena med hjälp av en tolk.

#### **Bakgrundsmaterial**

[Lettlands rapport om "Study on transparency of costs"](#)  (742 Kb) 

Senaste uppdatering: 07/06/2019

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.